

STENOMUSEEN 56

MEDLEMSBLAD FOR STENO MUSEETS VENNER – FEBRUAR 2012

Samarbejde om indsamling

Steno Museet har for nyligt indsamlet gammelt fysikapparatatur fra det nu nedlagte Skårup Seminarium på Sydfyn.

Museer samler på ting, gamle ting, nyere ting, ting man må røre ved, og ting man ikke må røre.

De sørger for, at nogle af de objekter, der engang har spillet en rolle i folks liv, gemmes og huskes til glæ-

de for dem, der kommer efter os. Kun ved at indsamle, dokumentere og opbevare udsnit af det levede liv eller den omgivende natur vil det i fremtiden være muligt at studere samspil, metoder og erkendelser inden for udvalgte områder.

Hvor får museerne deres ting fra?

Det er et ofte stillet spørgsmål til museumsfolk. Svaret

kan være kort og enkelt: Vi samler ind fra offentlige og private donatorer. Det næste spørgsmål kan så være: Ja, men hvad samler I ind? Og efterfølgende kan det lyde: Samler I alt ind? Så er det, at det lange svar kommer på banen.

Museerne samler bestemt ikke alt ind, og vi er kritiske i vores vurderinger, når vi står over for en ny indsam-

Fortsættes side 3.

Det var først og fremmest disse gamle fysikapparater, der havde fået Svendborg Museum til at kontakte Steno Museet. Foto: Hanne Teglhuis.

STENOMUSEN

udgives af Steno Museets Venner. Bladet udkommer 3 gange årligt. Det sendes til foreningens medlemmer, men kan frit hentes af alle i museets foyer. Stof kan sendes til Steno Museet.

Redaktion:

Knud Erik Sørensen, ansv.

kes@kes.dk

Hans Buhl

hans.buhl@si.au.dk

Hanne Tegllhus

hanne.tegllhus@si.au.dk

Aase Roland Jacobsen

aase.jacobsen@si.au.dk

Layout:

Knud Erik Sørensen

Tryk:

Clemenstrykkeriet, 8382 Hinnerup.

STENO MUSEET

Danmarks Videnskabshistoriske Museum

C.F. Møllers Allé 2, bygn. 1100
Universitetsparken, 8000 Aarhus C
Tlf: 8715 5415 (NB: Nyt nr.)
E-mail: stenomuseet@si.au.dk
Web: www.stenomuseet.dk

Åbningstider: tirsdag-fredag kl. 9-16
lørdag-søndag kl. 11-16
mandag lukket

**Steno Museets Venner indkalder til ordinær generalforsamling
mandag den 19. marts 2012 kl. 19.30 på Steno Museet**

Dagsorden:

1. Valg af ordstyrer.
2. Formandens beretning.
3. Fremlæggelse af regnskab.
4. Kontingent.
5. Orientering om aktiviteter på Steno Museet.
6. Valg af bestyrelsesmedlemmer.

Den nuværende bestyrelse består af Bjarning Grøn (formand), Hans Buhl (næstformand), Vibeke Reinhardt (kasserer), Knud Erik Sørensen (redaktør), John Frentz (sekretær). På valg er Hans Buhl og Knud Erik Sørensen.

7. Valg af bestyrelsessuppleanter.

Suppleant John Frentz er i årets løb indtrådt i bestyrelsen.

8. Valg af revisor og revisorsuppleant.

Nuværende revisor er Ole Knudsen, og revisorsuppleant er Jesper Lützen.

9. Eventuelt.

Efter generalforsamlingen vil museumsinspektør Morten Skydsgaard introducere den nye udstilling *Kære krop, svære krop*.

Bestyrelsen

Samarbejde om indsamling

Fortsat fra forsiden.

lingsmulighed. Museerne indsamler kun de genstande og effekter, der hører under deres såkaldte ansvarsområder, dvs. det specifikke område det pågældende museum varetager. Der er nemlig betydelige omkostninger forbundet med at tage vare på en genstandssamling. Det koster tid at indsamle, registrere og bevare, og derfor er museerne meget påpasselige i deres udvælgelse af genstande og hjemtager kun det, der har potentiale i forbindelse med deres forskning og formidling.

Om at udvælge og fravælge

I den overflod af ting og sager, der omgiver os i vores hverdag, er den faglige fordeling mellem museerne en nødvendighed.

Og der er mere end rigeligt til alle. Mottoet er: så lidt som muligt. Enhver lokalitet eller arbejdsplads er fyldt med ting. Når et arbejdsområde eller en institution ændres eller nedlægges, afvikles det, der var, og andet kommer til. Sådan skal det være. Noget genbruges, skramlet kommer ud. Men måske var netop dette fagområde eller denne arbejdsproces enestående eller repræsentativ inden for sit felt. Hvem afgør det?

Det kunne være museerne, som ofte har en anden opfattelse af, hvornår noget er "skrammel", og hvornår noget bør dømmes uinteressant som kulturarv og bare skal skrottes og glemmes. Bestemt er der meget, som ikke har museal værdi, men ind imellem dukker der indsamlingsmuligheder op, som det enkelte museum ikke selv havde mulighed for at komme på sporet af. Det er bl.a. her

Der stod spændende gamle instrumenter i støvede papkasser helt oppe under taget på det tidligere Skårup Seminariums smukke hovedbygning. Foto: Hanne Tegllhus.

samarbejdet kommer ind, ligesom det er her, museumsmedarbejderens professionalisme kommer i spil. De objekter eller det materiale, der ikke passer ind i et bestemt museums definerede ansvarsområde, lader man andre museer eller arkiver tage sig af. Kun på den måde kan museerne varetage den fælles kulturarv på en fyldestgørende og forsvarlig måde.

Museet rykker ud – en “case”

Heldigvis har museerne i Danmark et udbygget netværk og en klar fordeling af ansvarsområder, så vi ikke samler de samme

Lokalerne stod stadig, som om de sidste brugere lige var gået. Foto: Hanne Teghhus.

ting ind. I stedet forsøger vi at kanalisere de genstande, vi måtte få kendskab til, hen til de museer, der varetager netop dette område af kulturen og kulturarven.

Således er Steno Museets ansvarsområde de eksakte videnskabers samt medicinens historie forstået sådan, at museet indsamler og dokumenterer effekter og genstande, der har været en del af disse områders forskning og undervisning eller har været udmøntet i praktisk eller teknologisk anvendelse.

Om at være part i en større indsamling

I efteråret 2011 fik Steno Museet en henvendelse fra Svendborg Museum, som havde engageret sig i indsamling fra det sydfynske Skårup Seminarium, som nyligt var blevet nedlagt. Seminariet var et af de ældste i Danmark, oprettet som et såkaldt præstegårdseminarium i 1803.

I forbindelse med henvendelsen fra Svendborg Museum fik vi tilsendt fotos af gamle fysikinstrumenter, som havde tilhørt seminariet. Af de tilsendte fotos kunne vi se, at der var sjældne effekter iblandt, som Steno Museet ikke har, og som vi kunne ønske at indlemme i vores eksisterende samling af skolefysikudstyr. Vi er interesseret i at dokumentere, med hvilket apparatur undervisning og uddannelse er foregået på forskellige uddannelsesniveauer til forskellige tider. Det var derfor med stor nysgerrighed, Hans Buhl og jeg kørte af sted med en stak flyttekasser og bobleplast i museets kassevogn.

Frit valg på alle hylder – afgrænsningens kunst

Vel ankommet til det nu næsten mennesketomme seminarium blev vi ført ind i de for-

ladte fysik- og kemilokaler. Der var pænt og ordenligt med bøger på hylderne og apparatur i skabe og skuffer. Den næste klasse kunne nærmest være på vej til deres fysiktime, havde det ikke været for stilheden. Vi var overvældede. "I må tage det, I har brug for!"

Vi begyndte at gennemgå samlingen skab for skab, vurderede og drøftede. Er det noget vi har i samlingen? Skal vi tage det med? Hvilket udsagn har det? Er det noget, vi kan bruge i museets skoletjeneste? Er der noget, museets værksted kan benytte til reparationer?

Seminariets gamle loft var et kapitel for sig. Her stod instrumenter i de papkasser, som de var blevet sat væk i for mange årtier siden. Der var støvet, men det er en del af charmen. Det viser desuden, at der ikke har været så mange før os bortset fra Svendborg Museum, som havde givet opgaven videre til os. Fire timer senere kørte vi fra Skårup med fyldte flyttekasser, men ikke engang halvvejs igennem den spændende samling.

Seks personer overkommer tre gange mere end to personer

I januar tog vi tilbage til Skårup Seminarium sammen med to medarbejdere fra skoletjenesten og to fra værkstedet. Vi var effektive i vores fortsatte gennemgang og vurdering af bøger, apparatur og dimser. Men hver ting skal overvejes nøje. Det, der ikke hører under vores museums område, hjemtager vi ikke. Det gør så heldigvis andre museer, biblioteker og arkiver, og flere af dem havde været der.

Vi havde fri adgang til alle lokaler i det store bygningskompleks, bl.a. seminariets gamle skolearkiv, som åbenbarede sig bag en dør ind til et lille loftsrum under taget.

*Der var fyldt med laboratorieudstyr i skuffer og skabe.
Foto: Hanne Tegllhus.*

Utroligt: her lå gamle bøger, eksamensopgaver, læseplaner og ruller af aviser fra 2. Verdenskrig. Vi hjemtog enkelte relevante bøger, et par læseplaner og en rulle aviser. Heldigvis har Svendborg Museum nøje gennemgået alt materialet, men de kan heller ikke hjemtage mere end en brøkdel af alle disse bøger og arkivalier. Efterfølgende er Besættelsesmuseet i Aarhus orienteret om avissamlingen, som de måske kan have interesse i. Samlingen havde også været oplagt for Dansk Skolemuseum, som desværre lukkede for nogle år siden og nu er pakket ned i håb om genoplivelse på et senere tidspunkt.

Således beriget med spændende kulturhistoriske objekter til Steno Museets museale samling, til brug i skoletjenesten og på værkstedet, forlod vi det øde seminarium og overlod resten til genbrug, forbrænding eller musene.

Nu forestår det store arbejde med registrering, fotografering og evt. konservering af de mange genstande til glæde for museets brugere.

Hanne Tegllhus

På ferie i rummet

Steno Museets skoletjeneste har udviklet et nyt undervisningsforløb til brug for 4.-6. klasser, som besøger museet. Det handler om planeternes klima.

Fra den 1. november 2011 har det været muligt for skoleklasser at booke et nyt undervisningsforløb om astronomi, som består af planetarieforestillingen *Vægtløs leg i rummet* og et gratis opgaveoplæg. Formålet med forløbet er at give eleverne et indtryk af forholdene på de forskellige planeter i solsystemet. Opgaverne handler om, at eleverne skal overveje nogle af de faktorer, der spiller ind, hvis mennesket skal bosætte sig i rummet.

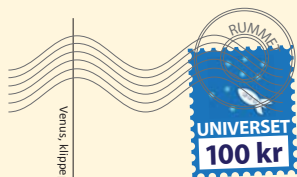

Eleverne skal ansætte personalet til feriecenteret ud fra ansøgernes uddannelser og fritidsinteresser. Foto: Martin Holst.

Hej derhjemme
Her er en hilsen fra Venus.

Temperatur: 460°C
Vind: Op til 3 m/s
Luftryk: 92.000 mb

Venus, klippeplanet, 2. planet fra Solen

Til
Steno Museet
Jorden
3. planet fra Solen

Postkort fra rummet giver sammen med Magic Planet informationer om planeternes vejr.

I opgaverne arbejder eleverne med en blanding af fantasi og fakta, de samarbejder og diskuterer, og ikke mindst kommer de rundt på museet for at samle informationer og blive inspireret. I lø-

bet at besøget kommer eleverne til at arbejde med bl.a. vægtløshed, temperatur og luftryk såvel som planeter og stjerner.

Byg et feriecenter

Ideen er, at eleverne skal forestille sig, at de skal lave et feriecenter i solsystemet, og opgaven går så ud på at finde et egnet sted. Derfor skal de indledningsvis foretage målinger af dagens vejr, så de kan sammenligne resultaterne med vejret på planeterne. Herefter skal eleverne overveje, hvordan et sådant rumferiecenter skal bygges. Skal det f.eks. placeres på en planets overflade, eller skal det være i kredsløb

PÅ FERIE I RUMMET

Hvor ville du tage hen, hvis du kunne rejse på ferie til en anden planet? Du er ingeniøren, der sammen med 2 eller 3 af dine venner skal lave et feriecenter i rummet. Hvilke forhold skal I tage hensyn til, og hvordan skal centeret bygges, så gæsterne kan leve sikkert og behageligt der. Ikke mindst skal gæsterne have tilbud om nye spændende aktiviteter.

STENO MUSEET • På ferie i rummet • 4.-6. klasse • www.stenomuseet.dk/skoletj

om planeten? Tilsvarende er der mange andre spændende udfordringer at tage stilling til og højde for.

Når eleverne har valgt feriecenterets placering, bliver de udsat for forskellige “hændelser”, som de skal arbejde videre med. Det kan være, at der skal ansættes personale, eller at de skal forholde sig til, hvordan man kan kommunikere med Jorden. Eller pludselig er der må-

ske en solstorm på vej – og hvad gør man så?

Gør-det-selv-opgave

Opgaveoplægget *På ferie i rummet* er gratis at bruge, men skal reserveres på forhånd. Det er udformet således, at det kan gennemføres af klassens egen lærer ved hjælp af de vejledninger, opgaver og rekvisitter, der ligger i den mobile materialekasse “Rum-boxen”.

Men hvis man ønsker det, kan forløbet mod betaling suppleres med planetarieforestillingen *Vægtløs leg i rummet*.

Man kan læse mere om forløbet på skoletjenestens sider på www.stenomuseet.dk/skoletj. Vælg *TEMAER* og derefter *Planeternes klima*. Her finder man bl.a. en folder om opgaverne samt en lærervejledning.

Martin Holst

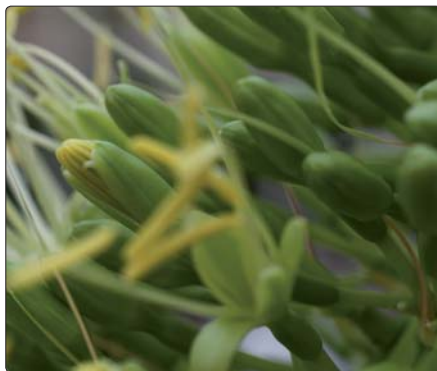
Planterne bestemmer selv

Gartnerne i Væksthusene har oplevet noget så sjældent som en Svanehals-agaves blomstring.

Efter arkitekternes indsats er håndværkerne nu i fuld gang med at fuldføre det store bygge- og renoveringsprojekt i Væksthusene. Botanikerne og formidlerne har også gennemtænkt udformningen af fremtidens planteudstilling. Så med stor forventning og en del utålmodighed har vi gartnere endelig kunnet gå i gang med at sætte vores præg på de nye anlæg i Bjergskovshuset og Ørkenhuset.

Når man ser Væksthusenes *Agave attenuata* i blomst, står man bedre, at den på dansk bl.a. kaldes "Svanehals".
Foto: Jens Riggelsen.

Blomsterstilk er tæt besat med knopper, som springer ud med de fineste støvdragere. Foto: Jens Riggelsen.

Ventetid og agaveblomstring

Pga. forsinkelser i byggeriet har vi måttet vente på det lidt længere end beregnet. Og ikke kun os. Også planterne.

Derfor kan det ikke undre, at vi midt i vente- og plantetiden blev vidne til en ret usædvanlig blomstring af en agave i Ørkenhuset. Om grunden til det er livets gang eller stress af planten, får vi nok ikke at vide. Men vi følger dag for dag blomsterstilkens og blomsternes udvikling.

Agave attenuata, som planten hedder, stammer fra det centrale Mexico, hvor den vokser på klipper i fyrretræsskove i høje bjergområder. Denne agave er sjælden i naturen. Dens navn hentyder til en buet blomsterstilk på 2½-3 m, som bøjer tilbage til jorden. På dansk kaldes den "Svanehals", "Løvens hale" eller "Rævehaleagave". I engelsktalende lande er den kendt som "Fox Tail Agave".

Den er en af de få "bløde og brugervenlige" agaver. Som gartner kan jeg lide dens smukke lysegrønne farve og flot formede

bladrosset. Og jeg kan godt forstå, at mange gerne vil bruge den som prydblant i haven. Dog ikke i Danmark, da agaven er meget følsom over for lave temperaturer og er fryseintolerant. Men den er velegnet i varmere områder, f.eks. Australien og Californien. Den vokser godt i alle typer jord og er tørketolerant. Trives bedst i skygge eller halvskygge.

Vores eksemplar er kommet fra Kiels Botaniske Have i 1986. Den er vokset til en højde af ca. 2½ m og har sat mange sideskud. Efter midlertidig opbevaring i et andet drivhus blev agaven plantet tilbage i november måned.

Om planten vil overleve blomstringen, vides ikke. Men der er mange meninger om

Åbent hus i væksthuse

Inden sommerferien holder Væksthuse et åbent hus arrangement. Program og dato vil blive annonceret på

www.stenomuseet.dk.

det. Alle slægtninge har den egenskab, at de kun blomstrer én gang i en ret høj alder. Derefter dør den afblomstrede plante, men efterlader ofte en stor mængde frø og vegetative efterkommere. Vi må se, hvad der sker med vores agave.

På nuværende tidspunkt står den i fuldt blomsterflor og gør os til de udvalgte vidner til et af naturens undere.

Anna Burek-Kaas

Google hylder Steno

“Når det regner på præsten, drypper det på degnen”. Dette ordsprog så vi for nyligt illustreret med antallet af hits på Steno Museets website.

Den danske pioner inden for anatomi og geologi Niels Stensen (Nicolaus Steno), som Steno Museet har fået navn efter, havde 374 års fødselsdag den 11. januar 2012.

Dette havde verdens mest populære søgemaskine, Google, valgt at fejre ved at udskifte sit sædvanlige logo med et særligt Steno-logo, en såkaldt doodle.

Logoet illustrerer Stenos opdagelse af, at jordskorpen mange steder er opbygget af aflejringer i fortidige have. Hvis man kikker godt efter, kan man endvidere se Stenos påvisning af, at de geologiske lag er fyldt med

fossiler, som er forstenede levn af tidligere tiders dyr.

Hvis man klikkede på logoet, blev man ledt direkte til en søgning på den berømte dansker. Det gav bl.a. en del ekstra trafik på Steno Museets website. Vi har i gennemsnit ca. 10.000 hits om dagen fordelt på ca. 450 unikke besøgende. Men den 11. januar var der 61.459 hits fordelt på 2439 besøgende, altså ca. 6 gange flere end normalt. Det var langt det største antal besøgende på et døgn i mere end et år.

Hans Buhl

Stjernemusik på turné

I november 2011 havde Steno Museet besøg af Det jyske Ensemble, som optrådte med et særligt astronomiinspireret program.

Orkesteret spillede værker af Stockhausen, Debussy, Weir og Holst med titler, som har relation til kulturastronomien. For at understrege det astronomiske perspektiv havde ensemblet bedt planetarieleder Ole J. Knudsen om at bidrage med to indlæg om

astronomihistorie og moderne astronomi. Desuden havde han sammensat en billedserie med astronomiske motiver, som blev vist på væggen bag orkesteret under hele koncerten.

Koncerten var en del af en turné i det midtjyske, som

omfattede besøg i Herning, Nykøbing Mors, Skive, Aarhus og Viborg.

Publikums reaktion

Det var tydeligt at mærke på publikums reaktioner under og efter koncerterne, at sammensætningen af formidling og kvalitetsmusik ramte i plet. Der kom mange gode spørgsmål til både orkestermedlemmerne og astronomen, og Det jyske Ensemble vil nu forsøge at udvide konceptet til koncertbesøg på højskoler, efterskoler og gymnasier i området.

Besøgmæssigt var de fire af koncerterne en pæn succes. I Nykøbing Mors var der endda fuldt hus i den flotte teatersal i det gamle elværk. Uvist af hvilken grund var koncerten på Steno Museet til gengæld ret så ringe besøgt: 7 betalende gæster, og så en del flere venner og familie til orkesteret. Musikken gjorde sig ellers særdeles flot og stemningsfuld i museets foyer.

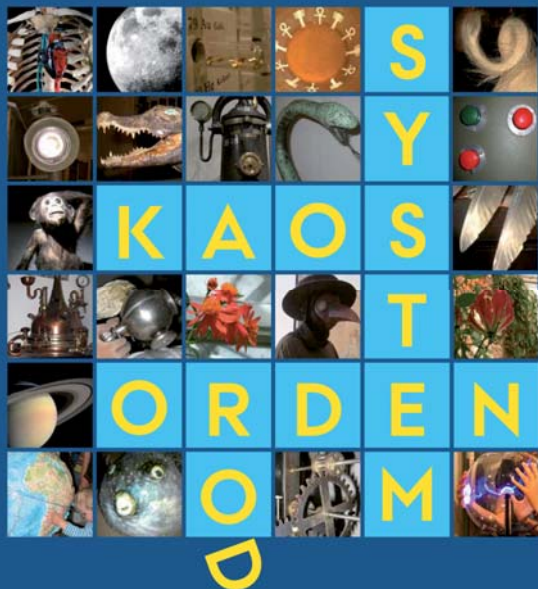
Ramus

Musikerne i Det jyske Ensemble var begejstrede for klangrigdommen i museets foyer. Foto: Ole J. Knudsen.

orden i rodet

Eksperimenter og aktiviteter for børn

 MUSEET OG CAFEEN ÅBNER	Børn gratis Voksne 30 kr
 PLANETARIET	15/30 kr
 KEMI-KAOS-SHOW	Gratis
 PLANETARIET	15/30 kr
 FYSIK-FORVIRRINGS-SHOW	Gratis
 PLANETARIET	15/30 kr
 MUSEET OG CAFEEN LUKKER	Tak for i dag
 OBSERVATORIET I HØJBJERG	Gratis. Tilmelding nødvendig på 8715 5415
 OBSERVATORIET I HØJBJERG	

Universitetsparken · C. F. Møllers Allé 2 · Aarhus C
8715 5415 · www.stenomuseet.dk

Orden i rodet

I vinterferien 11.-19. februar tager Steno Museet naturen til hjælp og sætter verden i system efter mineralriget, dyreriget og planteriget.

Vi må have orden. I skuffen, i værelset, i butikken, i naturen, i verden. Har vi ikke orden, er det svært at orientere sig og finde rundt i tingene. Det kan også være vanskeligt at genfinde eller sammenligne ting. Orden hjælper os med at forstå og orientere os i vores egen ver-

den såvel som i naturens verden. Men hvordan og hvornår opstår de forskellige ordener eller systemer?

Rundt omkring på museet vil der være forskellige aktiviteter, hvor gæsterne kan lave deres egne systemer og sætte orden på tal, farver og ting fra hverdagen. Man kan også lege med lyd, lys, elektricitet og meget mere i *Leg med eksperimenter*.

Hvornår

Hver dag kl. 12 er der *Kemi-kaos-show* og kl. 14 *Fysik-forvirrings-show*, hvor studerende fra hhv. kemi og fy-

sik sætter farver, system og lyd på naturens verden.

I planetariet kommer man tæt på himlens stjerner alle dage kl. 11, 13 og 15.

På Ole Rømer-Observatoriet kan man om aftenen kl. 18 og 20 se mere om planeter og stjerner. Forevisningerne på observatoriet er gratis, men kræver, at man har reserveret plads på museet.

Steno Museet har åbent alle dage kl. 10-16, og der er gratis entre for børn under 18. I museets café kan man købe kage, frugt, sandwich og drikkevarer.

Aase Roland Jacobsen

Tirsdag 7. februar kl. 20 og 21.30

Fuldmåneaften i planetariet: *Pink Floyd: Wish you were here*. CD-koncert under stjernerne. Fuldmånecafe kl. 19.30-22.

Lørdag 11. februar til søndag 19. februar

Vinterferie for hele familien. Se program side 11.

Onsdag 22. februar kl. 19

Jydsk Medicinhistorisk Selskab. Foredrag ved museumsinspektør Morten Skydsgaard: *Om formidling af nutidens medicin- og kropshistorie til unge mennesker – brugerinddragelse og forskningsformidling i udstillingen Kære krop, svære krop på Steno Museet*.

Tirsdag 6. marts kl. 19.30

Astronomi for fodgængere på Ole Rømer-Observatoriet og i planetariet. Start på kursus over 4 tirsdage ved planetarieleder Ole J. Knudsen. Tilmelding kun via Folkeuniversitetet i Århus, fuau.dk.

Torsdag 8. marts kl. 20 og 21.30

Fuldmåneaften i planetariet: *Kan jeg altid se Saturn?* Om planeterne der kan ses, og dem der ikke kan ses. Musik under stjernerne. Fuldmånecafe kl. 19.30-22.

Fredag 9. marts til søndag 18. marts

1700-tallet: Opdagelser, pøbel og pudderparykker. Arrangement for skoler, familier, unge og voksne. Program og tilmelding på www.stenomuseet.dk.

Torsdag 15. marts kl. 19.30

1700-talsfestivalen. Foredrag i planetariesalen på Steno Museet på dansk og engelsk. Tilmelding kun via Folkeuniversitetet i Århus, fuau.dk.

Mandag 19. marts kl. 19.30

Generalforsamling i Steno Museets Venner. Se omtale side 2. Efter generalforsamlingen vil museumsinspektør Morten Skydsgaard introducere den nye udstilling *Kære krop, svære krop*.

Onsdag 28. marts kl. 19

Jydsk Medicinhistorisk Selskab. Ekstraordinær generalforsamling. Foredrag ved professor Christian Brahe Pedersen: *Behandling af sygdom i Danmark gennem Middelalderen* og lektor Preben Hørsted-Bindslev: *Rodbetændelse på middelalderkranier*.

Fredag 6. april kl. 20 og 21.30

Fuldmåneaften i planetariet: *Forårets stjernehimel*. Om Løven, kongedatteren Berenikes smukke lokker og nogle af de andre stjernebilleder. Musik under stjernerne. Fuldmånecafe kl. 19.30-22.

Søndag 6. maj kl. 20 og 21.30

Fuldmåneaften i planetariet: *Inuitstjernebilleder*. Grønlandske myter og himmelsagn med musik under stjernerne. Fuldmånecafe kl. 19.30-22.

Onsdag 23. maj kl. 19

Jydsk Medicinhistorisk Selskab. Generalforsamling. Foredrag ved fhv. forstanderinde og sygeplejerske Aja Høy-Nielsen: *Tuberkulose som folkesygdom - indsats og omkostninger 1900-1962*.

Mandag 4. juni kl. 20 og 21.30

Fuldmåneaften i planetariet: *Sommerferieastronomi*. Vi ser på netop din stjernehimel, der hvor du skal holde sommerferie. Du skal blot tage breddegraden for dit feriemål med til planetariet. Lidt musik til sidst. Fuldmånecafe kl. 19.30-22.